

ROZBOR RIEŠENIA PROJEKTU

POSTUP PRÁČ PRI RIEŠENÍ PROJEKTU U PRÍJEMCU VZHLADOM NA HARMONOGRAM RIEŠENIA PROJEKTU.

Projekt CREdu je koncipovaný do 6 etáp:

Etapa A: Inštitucionálne zabezpečenie projektu (9/08 – 3/09)

Etapa B: Teoreticko – metodologická príprava projektu (9/08 – 2/09)

Etapa C: Sekundárna rodová analýza inštitúcií (1/09 – 5/09)

Etapa D: Rodový audit stredných odborných škôl (1/09 – 5/09)

Etapa E: Reprezentatívny výskum učiteliek a učiteľov (1/09 – 2/10)

Etapa F: Hĺbkový výskum učiteliek a učiteľov (6/09 – 12/10)

V roku 2009 sme realizovali Etapu A, B, C, D, E a začali sme aj práce v rámci etapy E. Postup realizácie zodpovedá schválenému časovému harmonogramu projektu.

Etapa A Inštitucionálne zabezpečenie projektu (9/08 – 3/09) pozostáva z dvoch aktivít: 1) Posilnenie pracoviska EsFem a 2) Vytvorenie špecializovanej knižnice

1: Občianske združenie pôsobí na území celého Slovenska. Projekt CREdu realizuje skupina členiek a členov v spolupráci s externými dodávateľkami a dodávateľmi služieb s trvalým bydliskom v Prešove a Bratislave. Pre dosiahnutie čo najväčšej efektivity práce sme ešte v roku 2008 zriadili **dve pracoviská** ktoré pôsobia aj ako konzultačné centrá (Slovenská 40 v Prešove a Medená 24 v Bratislave). Pracoviská sú v plnej prevádzke od januára 2009 (skratka CREdu znamená Centrum pre rodovú edukáciu).

Súčasťou posilnenia pracoviska EsFem však bolo predovšetkým personálne posilnenie. V súlade so schváleným projektom realizačný tím tvorí 10 stabilných zamestnankýň a zamestnancov: 8 výskumníček a výskumníkov (pracovná zmluva) a 1 knihovníčka. Okrem toho sa na projekte stabilne podieľa ako dodávateľka služieb účtovníčka projektu a projektová manažérka. Podobným spôsobom spolupracujeme aj s webmastrom a externou grafičkou, ktorí sa podieľali na návrhu novej web stránky (funkčná od dec. 08). V roku 2009 sa uskutočnili **6 stretnutí realizačného tímu** v Prešove, Bratislave a Košiciach a jedno víkendové pracovné stretnutie zamerané na prípravu prvej publikácie a výskumných správ z projektu, ale predovšetkým na prípravu poslednej etapy projektu – kvalitatívneho výskumu učiteliek a učiteľov)

2: Knižnica EsFem je druhou špecializovanou odbornou knižnicou v oblasti rodových štúdií a feministickej teórie. Prvá bola v Bratislave (Aspekt).

Knižnica je otvorená pre širokú verejnosť (dva pracovné dni v týždni, v prípade záujmu po telefonickom alebo e-mailovom dohovore je možno vyhovieť požiadavkám čitateľiek

a čitateľov aj mimo štandardných knižničných hodín). Okrem publikácií, ktoré sú k dispozícii v prezenčnej študovni, je pre návštevníčky a návštevníkov k dispozícii online databáza odborných časopisov z oblasti rodovej problematiky (ako prvá na Slovensku). Pre návštevníčky a návštevníkov je k dispozícii tlačiareň a kopírovacie zariadenie.

Knižnica bola slávnostne otvorená 12. Marca 2009, pri príležitosti MDŽ. Súčasťou programu bolo otvorenie improvizovanej výstavy fotografií pod názvom „*Better woman*“ a verejná prednáška na tému rodovej rovnosti vo výchove a vzdelávaní. Súčasťou otvorenia knižnice bolo aj predstavenie projektu *CREdu*. Slávnostné otvorenie zaznamenalo veľký záujem odbornej verejnosti (predstaviťky ženských mimovládnych organizácií, vysokoškolské pedagogičky, učiteľky a učelia niektorých základných a stredných škôl. Záujem o túto akciu prejavili aj médiá a prezentácia projektu a knižnice sa tak uskutočnila aj na stránkach printových médií (Korzár), a v rozhlase (Radio Prešov a Radio Regina)

V súčasnosti je knižnica vybavená materiálne a technicky, knižničné dni sa dodržiavajú (s výnimkou akademických prázdnin – väčšinu návštevníčok a návštevníkov našej knižnice tvoria vysokoškolské študentky a študenti). Priebežne je dopĺňaný knižný fond. V roku 2009 sme zo zdrojov projektu zakúpili cca 70 nových knižných publikácií. Zároveň sme sa v priebehu roku 2009 stali odberateľmi odborných časopisov *Gender, rovné príležitosti, výskum* (Časopis vydáva oddelenie Gender & sociologie, Sociologický ústav Akadémie vied Českej republiky, v.v.i., ISSN 1213-0028) a časopis *Gender and Education* (Časopis vydáva Gender and Education Association ISSN 0954-0253, je zahrnutý do Social Sciences Citation Index®)

Súčasťou inštitucionálneho zabezpečenia projektu je aj **inovácia web stránky** EsFem. Webstránka je aktívna od decembra 2008 a priebežne sa dopĺňa, upravuje a aktualizuje. Samostatní webstránka je venovaná projektu *CREdu*. Je na nej možné sledovať priebeh riešenia projektu, správy z jednotlivých etáp výskumu, aktuálne dianie v projekte, ako aj ročné správy.

Prejavom posilňovania riešiteľského kolektívu je aj skutočnosť, že v roku 2009 získali dve členky projektového tímu titul PhD. za dizertačné práce v oblasti rodovej rovnosti: Jarmila Filadelfiová v odbore politológia a Monika Bosá v odbore pedagogika.

V roku 2010 plánujú odovzdať a obhájiť svoje dizertačné práce ďalší kolegovia a kolegyňa. Všetky dizertačné práce riešia problematiku rodovej rovnosti: Katarína Minarovičová v odbore pedagogika, Martin Béreš v odbore sociológia a Dávid Bosý v odbore sociálna práca.

V rámci projektu *CREdu* sme získali **členstvo v medzinárodnej sieti Gender and Education Association** už záverom roku 2008. Členstvo v tejto medzinárodnej sieti – okrem užitočných kontaktov a možností spolupráce v oblasti rodovo citlivého pedagogického výskumu umožňuje účasť na odborných konferenciách, ktoré sieť organizuje každoročne. Nezanedbateľným prínosom je možnosť prístupu k plnej verzii odborného časopisu *Gender and Education Journal*.

K podpore inštitucionálneho zabezpečenia problematiky rodovej rovnosti prispieva aj členstvo členiek a člena riešiteľského tímu (Monika Bosá, Katarína Minarovičová a Martin Béreš) v *Komisii pre rovnosť príležitostí a postavenie žien v spoločnosti pri Výbore NR SR pre ľudské práva, národnosti a postavenie žien*.

Rovnako aj aktívna účasť Jarmily Filadelfiovej na *Konzultačnom seminári k príprave Národného akčného plánu rodovej rovnosti na roky 2010-2013*, kde viedla pracovnú skupinu venovanú rodovým nerovnostiam na trhu práce a v ekonomike, (Senci 23.-24.11.2009, MPSVR SR a Centrum vzdelávania MPSVR SR) bol príspevkom k posilneniu inštitucionálneho zabezpečenia rodovej rovnosti na Slovensku.

Etapa B: Teoreticko – metodologická príprava projektu (9/08 – 2/09)

Predstavuje nevyhnutnú súčasť projektu. Je zameraná na identifikáciu aktuálnych trendov v oblasti výskumu rodovej rovnosti v procese výchovy a vzdelávania.

Súčasťou tejto etapy je aj vytváranie „zoznamu“ relevantných publikácií využitelných pri výskume alebo na rozšírenie knižničného fondu EsFem. Na tvorbe „zoznamu“ sa priebežne podieľajú všetky riešiteľky a riešitelia v spolupráci s knihovničkou. Aj vďaka efektívnej kooperácii všetkých zúčastnených v roku 2009 do knižného fondu pribudlo takmer 70 nových publikácií domácich aj zahraničných.

Teoreticko – metodologická príprava projektu je koncipovaná ako vyhľadávací výskum (desk výskum). Jej cieľom je zber dostupných údajov, zrealizovaných výskumov, ktoré svojim obsahom korešpondujú s projektom a prehľad metodologických postupov, ktoré boli pri podobných výskumoch použité. Správa z tejto etapy výskumu je súčasťou publikácie BOSÁ, M. – FILADELFIOVÁ, J. (eds.). 2009. *Učiteľky a riaditeľia. Rodová nerovnosť a rodová segregácia v prostredí stredných odborných škôl*, Prešov : EsFem, ISBN 978-80-970309-5-7. Druhá kapitola ponúka prehľad relevantných štatistických zistení do obdobia začiatku výskumu CREdu. Autorkou správy je hlavná riešiteľka projektu Jarmila Filadelfiová.

Zistenia získané v procese riešenia tejto etapy boli prezentované a ponúknuté aj pri iných príležitostiach:

Jarmila Filadelfiová 27. 2. 2009 na diskusnom popoludní organizovanom Mestským kultúrnym centrom v Bratislave – Infoapolice vystúpila so svojou prezentáciou pod názvom: Prezentácia „*Práca žien: Obraz na základe najnovších dát*“ na diskusnom popoludní.

Podobne aj pri príležitosti Dňa rovnosti platov(15. 4. 2009) pre BPW Bratislava, Slovakia (Bratislava, Fakulta sociálnych a ekonomických vied UK vystúpila Jarmila Filadelfiová spoločne s Janou Cvikovou z Aspektu s prezentáciou „*Rovnosť platov žien a mužov*“ Súčasťou prezentácie boli aj zistenia z tejto etapy projektu.

Jarmila Filadelfiová prispela aj na seminári organizovanom Kultúrnym združením Rómov Slovenska (Bratislava, 6. 10. 2009) prezentáciou „*Dáta o ľudských právach rómskych žien: Vybrané zistenia z výskumu*“ Súčasťou prezentácie boli aj informácie o prekážkach a nerovnom prístupe rómskych žien k vzdelávaniu na stredných odborných školách a o prekážkach a segregácii, s ktorými sa rómske ženy stretávajú na slovenskom trhu práce.

Etapa C: Sekundárna rodová analýza inštitúcií (1/09 – 5/09)

bola zameraná na analýzu inštitucionálneho prostredia stredných odborných škôl. Predovšetkým bolo našim cieľom venovať pozornosť 1) kurikulumu a 2) legislatívnemu prostrediu, ako východiskám prípravy na povolanie v prostredí stredných odborných škôl.

1. Analýza kurikul je – napriek plánu uvedenému v projekte ešte vždy vo fáze riešenia. Dôvodom tejto zmeny je skutočnosť, že stredné odborné školy mali povinnosť vypracovať školské vzdelávacie programy až od septembra 2009. Hoci bolo možné analyzovať osnovy jednotlivých predmetov, domnievame sa, že s ohľadom na aktuálne legislatívne zmeny a prebiehajúcu reformu je dôležitejšie venovať pozornosť práve vzdelávacím programom, ako ich stanovujú samotné stredné odborné školy. Tento materiál môže prispieť k identifikácii mechanizmov rodovej (de)segregácie prípravy na povolanie a objasniť mechanizmy, ktoré rodovú segregáciu ustanovujú priamo v prostredí škôl v rámci oficiálneho formálneho kurikula. **V tejto úlohe pokračujeme naďalej.**

2. oblasťou, na ktorú sme sústredili svoju výskumnú pozornosť je legislatíva. V roku 2009 prebiehala **analýza legislatívy. Správa z tejto etapy výskumu je zverejnená na webstránke projektu.** Práce na tejto aktivite naďalej **pokračujú**, správa je priebežne aktualizovaná (aplikácia legislatívnych zmien do praxe prináša mnohé podnety pre analytickú prácu.) a **finálna verzia správy bude súčasťou záverečnej správy z projektu, ale aj súčasťou jednej z publikácií plánovaných v rámci projektu** (predpokladáme jej vydanie na jar, alebo v lete 2010). **Čiastkové výsledky boli prezentované na medzinárodnej konferencii v Banskej Bystrici** (Medzinárodná konferencia "*Učiteľ pre školu 21.storočia*", ktorá sa uskutočnila 13. - 14. mája 2009 v Banskej Bystrici na Pedagogickej fakulte UMB. Príspevok prezentovala Adriana Jesenková pod názvom "*Rodová segregácia v príprave na povolanie*". Príspevok je súčasťou zborníka z konferencie)

Etapa D: Rodový audit stredných odborných škôl (1/09 – 5/09)

bol v projekte koncipovaný predovšetkým ako obsahová analýza dokumentov. Naším zámerom bolo predovšetkým sústrediť sa na **sekundárny rodový personálny audit rozhodovacích oblastí** a na **rodovú analýzu personálneho obsadenia predmetov (horizontálna a vertikálna deľba práce)** Táto etapa je úspešne **ukončená – v súlade s časovým harmonogramom projektu.** Zistenia, ku ktorým sme dospeli považujeme za natoľko zásadné, že sme sa rozhodli venovať im pozornosť aj v printovej publikácii. Napriek tomu, že v projekte sme mali naplánovanú publikáciu z výskumu až v budúcom roku, rozhodli sme sa prvú z plánovaných publikácií venovať práve otázke rodovej segregácie prípravy na povolanie – s ohľadom na výsledky výskumu. Výsledná správa z tejto etapy riešenia projektu predstavuje ťažiskovú časť publikácie BOSÁ, M. – FILADELFIOVÁ, J. (eds.). 2009. *Učiteľky a riaditelia. Rodová nerovnosť a rodová segregácia v prostredí stredných odborných škôl*, Prešov : EsFem, ISBN 978-80-970309-5-7. Štvrtú kapitolu, ktorej autormi sú riešitelia Martin Béreš a Dávid Bosý. Súčasťou prípravy publikácie bol aj preklad dvoch medzinárodných dokumentov do slovenčiny (*ODPORÚČANIE 1281 (1995) o rodovej rovnosti vo výchove a Odporúčanie*

CM/Rec(2007)13 Výboru ministrov členským štátom pre gender mainstreaming vo výchove – preklad zabezpečili Dávid Bosý a Monika Bosá). Preklad bol poskytnutý kancelárii RE na Slovensku a na základe predbežnej dohody bude zverejnený ako oficiálny slovenský preklad spomínaných dokumentov. Uvedené odporúčania predstavujú základný východiskový a koncepčný rámec pre uplatňovanie rodovej rovnosti vo výchove a vzdelávaní.

Výsledky Etapy D boli a naďalej budú, rovnako ako výsledky etapy C, využité pri ďalších etapách projektu: v definovaní okruhov otázok v dotazníkovom šetrení a v rozhovoroch.

Etapa E: Reprezentatívny výskum učiteliek a učiteľov (1/09 – 2/10)

Predstavuje spolu s etapou F ťažiskovú fázu realizácie projektu. V rámci tejto fázy sme pripravili a realizovali **reprezentatívny výskum medzi učiteľkami a učiteľmi stredných odborných škôl** a analýzu a interpretáciu zistení. Zvolili sme dotazníkovú metódu (s využitím špecializovanej agentúry na zber dát v teréne¹).

Okrem iného sme v tejto fáze výskumu zamerali svoju pozornosť na otázky motivácie pre učiteľské povolanie, výber pracoviska, kariérny postup, možnosti ďalšieho vzdelávania, rodovú rovnosť v odmeňovaní, segregáciu v prostredí škôl, všeobecné názory na rodovú rovnosť, prípadné prejavy rodových stereotypov vo vzťahu učiteliek a učiteľov k žiačkam a žiakom a pod. Aktuálne sme zaradili otázky súvisiace so zisťovaním názorov učiteliek a učiteľov na prebiehajúce legislatívne zmeny a ich stanoviská k reforme školstva.

Okrem reprezentatívneho dotazníkového šetrenia medzi učiteľkami a učiteľmi sme využili aj možnosť zaradiť otázkou o prestíži učiteľského povolania do Omnibusu, ktorý realizovala spolupracujúca agentúra. Výsledky Omnibusu sú zverejnené na webovej stránke projektu a boli aj verejne prezentované na konferenciách, ktorých sme sa zúčastnili (Monika Bosá a Natália Sedlák Vendelová prezentovali príspevok *Model rodovo citlivej výchovy* na Pracovno-odbornom stretnutí pracovníkov UPJŠ s riaditeľkami a riaditeľmi základných a stredných škôl, ktoré sa konalo 5. Novembra 2009 pod názvom *Psychológia v škole*. Záverečným výstupom bude zborník príspevkov. Príspevok je zverejnený aj na webstránke projektu. V januári 2010 na Medzinárodnej konferencii v *Kvalitatívni přístup a metody ve vědách o člověku* v Brne Adriana Jesenková prezentovala príspevok pod názvom *Rodová rovnosť v prostredí stredných odborných škôl z pohľadu CREdu*, spolu s priebežnými výsledkami výskumu.

Výsledná správa z tejto etapy riešenia projektu bude zverejnená na webovej stránke projektu (predpoklad: začiatok marca 2010) a bude aj súčasťou pripravovanej – v poradí už druhej, publikácie vydanej v rámci projektu CREdu (predbežne sme jej vydanie naplánovali na jar/leto 2010)

Etapa F: Hĺbkový výskum učiteliek a učiteľov (6/09 – 12/10)

Prebieha v nadväznosti na predchádzajúce etapy výskumu. **Pozostáva z dvoch častí – rozhovory vo fokusových skupinách a individuálne rozhovory.**

V roku 2009 sme pripravili scenár rozhovorov vo fokusových skupinách a štruktúru pre individuálne rozhovory. Ich príprave bolo venované špeciálne víkendové pracovné

¹ Na základe výberového konania zber dát realizovala agentúra FOCUS.

stretnutie CREdu, kde sa systematizovali zistenia z predchádzajúcich fáz projektu a vytvoril sa scenár rozhovorov.

V súčasnosti prebieha zber a priebežne aj prepisy rozhovorov (začali sme s touto aktivitou v októbri 2009). Etapa pokračuje v súlade s naplánovaným harmonogramom.

Zhrnutie:

Doterajší priebeh projektu hodnotíme ako úspešný. Zistenia, ku ktorým sme v procese riešenia projektu dospeli, považujeme za zaujímavé a sme presvedčení o tom, že môžu byť prínosom pre presadzovanie rodovej rovnosti a rodovej desegregácie v procese prípravy na povolanie.

Ukončili sme dve etapy výskumu a finalizujeme ďalšiu. Doteraz nebolo potrebné zásadným spôsobom meniť harmonogram riešenia projektu.

Výsledky našej práce boli nasledovné:

Funkčné dve pracoviská (Bratislava a Prešov)

Odborná knižnica v Prešove – prístupná verejnosti, poskytuje priestor aj na ďalšie vzdelávacie aktivity

Verejná prezentácia projektu a slávnostné otvorenie knižnice spojené s verejnou prednáškou, ktoré sa stretlo s veľkým záujmom odbornej verejnosti, ale aj médií

Funkčná webstránka projektu

Zvyšovanie odbornosti riešiteľského tímu (získané PhD. tituly dvoma riešiteľkami v roku 2009 a jednou v roku 2008)

Aktívna účasť na 3 medzinárodných konferenciách (Spišská nová Ves, Banská Bystrica a Brno) 3 odborných pracovných seminároch (Bratislava, Senec, Košice) a viacerých diskusných skupín.

Publikácia príspevkov v zborníkoch (3 už publikované príspevky a dva v procese prípravy)

Knižná publikácia

Spolupráca s Inštitútom edukológie a sociálnej práce

Preklad medzinárodných dokumentov v súvislosti s rodovou rovnosťou vo výchove, ktorý bude uznaný ako oficiálny slovenský preklad.

ROZBOR VÝSLEDKOV RIEŠENIA VZHLADOM NA STANOVENÉ CIELE.

Ciele projektu boli schválené v nasledovnom znení:

1. Rozšírenie poznatkovej bázy o rodovej (ne)rovnosti v prostredí stredného odborného školstva na Slovensku
2. Identifikácia možných oblastí intervencie v prospech rodovej rovnosti vo vzdelávaní, rovnosti príležitostí žien a mužov v prostredí stredných odborných škôl a rodovej desegregácie povolání
3. posilnenie inštitucionálneho zabezpečenia rodovej rovnosti vo výchove a vzdelávaní a rodového výskumu na Slovensku (dve špecializované pracoviská, špecializovaná odborná knižnica)

Dve zo šiestich etáp naplánovaných v projekte boli realizované už v roku 2008 a v priebehu roku 2009 sa realizovali aktivity vo všetkých projektových etapách. Zatiaľ môžeme konštatovať, že aktivity prispievajú k naplneniu cieľov stanovených v projekte:

Cieľ 1:

Etapy B, C, D, E a F prispievajú priamo k naplneniu cieľa číslo 1 v projekte a nepriamo (tým že umožňuje realizáciu ďalších etáp projektu) aj cieľa číslo 2: Predpokladáme že prispejú aj k identifikovaniu „prázdneho priestoru“ pre výskumné snahy v budúcnosti. Tento predpoklad potvrdzuje aj skutočnosť, že výsledky Etapy B a D sú súčasťou knižnej publikácie (BOSÁ, M. – FILADELFIOVÁ, J. (eds.). 2009.), ktorá bude distribuovaná výskumným a vzdelávacím inštitúciám aktívnym v oblasti rodovej problematiky, školstva ale aj trhu práce.

Výsledky Etapy C a E budú súčasťou nasledujúcej pripravovanej publikácie (jar 2010).

Sme presvedčené/í o tom, že výsledky výskumu vo forme správ, vystúpení na konferenciách a seminároch, ale aj vydaním publikácie (a prípravou ďalších dvoch) už v tejto fáze riešenia projektu zásadným spôsobom prispeli k naplneniu cieľa 1. Predovšetkým správa z etapy D (ale aj etapy B) prináša, podľa nášho názoru kľúčové poznatky v oblasti rodovej segregácie v procese prípravy na povolanie.

Zistenia, ku ktorým sme dospeli v rámci projektu *CREdu* sme prezentovali aj na konferenciách a seminároch, ktorých sme sa zúčastnili. Príspevky boli publikované v zborníkoch z konferencií alebo budú v budúcnosti – v závislosti od organizátora konferencie)

Cieľ 2:

Naplnenie druhého cieľa je priamo závislé na splnení cieľa 1. Bez dostatočných informácií a nových poznatkov nie je možné identifikovať možné oblasti intervencie v akejkoľvek oblasti. Ako už bolo spomínané vyššie, predovšetkým správa z **etapy D** prináša, podľa nášho názoru kľúčové poznatky v oblasti rodovej segregácie v procese prípravy na povolanie. Už v tejto fáze sa ako nevyhnutná javí intervencia v oblasti feminizácie školstva ako prejavu rodovej segregácie na trhu práce. Je nevyhnutné zvyšovať prestíž učiteľského povolania – jeho spoločenské ale predovšetkým ekonomické ohodnotenie. Bez týchto krokov nie je možné očakávať záujem učiteliek a učiteľov participovať na zvyšovaní rodovej rovnosti v spoločnosti – rovnako ako vo výchove. Rodová segregácia v prostredí stredných odborných škôl, ako ukazuje výsledná správa z etapy D je na Slovensku výrazná. Prejavuje sa silná horizontálna

segregácia (klastrová analýza potvrdila výraznú segregáciu - existenciu tzv. „dievčenských“ a „chlapčenských“ škôl) a jej spojenie s vertikálnou segregáciou. Vzhľadom na feminizáciu školstva považujeme nepomer v zastúpení žien v riadiacich funkciách za alarmujúci. Z auditu, ktorý bol realizovaný v rámci etapy D vyplýva aj nevyhnutnosť analýzy vnútorného prostredia škôl, predovšetkým pokiaľ ide o del'bu práce a distribúciu práce v predmetových komisiách, ktoré sú primárne zodpovedné za obsahy výchovy a vzdelávania, ako je realizovaná v každodennej pedagogickej praxi. Rovnako aj priebežné výsledky **Etapy C** projektu – analýzy legislatívy naznačujú možné „kritické miesta“ pre intervenciu v prospech rodovej rovnosti a rodovej desegregácie v procese prípravy na povolanie (čiastková správa je zverejnená na webstránke projektu, finálna verzia správy bude súčasťou pripravovanej publikácie).

Cieľ 3:

Tretí cieľ jednoznačne napĺňa predovšetkým prvá etapa riešenia projektu: Vznik **plne funkčných vedeckých pracovísk** (Prešov a Bratislava), otvorenie **dvoch konzultačných centier**, hlavne centrum na východnom Slovensku (Prešov) prispeje k inštitucionálnemu posilneniu rodovej problematiky. Centrá plnia nie len úlohu pracoviska, ale predovšetkým miesta, kde záujemkyne a záujemcovia môžu získať odborné informácie a konzultácie v oblasti rodovej problematiky.

Špecifickú úlohu pritom zohráva vybudovanie špecializovanej odbornej knižnice. **Knižnica predstavuje jedinečnú vzdelávaciu inštitúciu** v oblasti rodovej rovnosti.

Aj zvyšovanie odbornej kvalifikácie riešiteľov projektu prispeje k inštitucionálnemu posilneniu výskumu v problematike rodovej rovnosti na trhu práce a prípravy naň. V roku 2009 získali dve členky riešiteľského kolektívu titul PhD. V odbore politológia úspešne obhájila svoju dizertačnú prácu Jarmila Filadelfiová – hlavná riešiteľka projektu a v odbore pedagogika získala titul PhD. Monika Bosá.

Špecifickým príspevkom k posilneniu inštitucionálneho zabezpečenia problematiky rodovej rovnosti bol, podľa nášho názoru aj **preklad dvoch medzinárodných dokumentov** do slovenčiny (*ODPORÚČANIE 1281 (1995) o rodovej rovnosti vo výchove a Odporúčanie CM/Rec(2007)13 Výboru ministrov členským štátom pre gender mainstreaming vo výchove*), ktorý sme pripravili v rámci tvorby publikácie. Preklad bol poskytnutý kancelárii RE na Slovensku a na základe predbežnej dohody bude zverejnený ako oficiálny slovenský preklad spomínaných dokumentov. Uvedené odporúčania predstavujú základný východiskový a koncepčný rámec pre uplatňovanie rodovej rovnosti vo výchove a vzdelávaní.

Za prínos v oblasti inštitucionálneho posilnenia považujeme aj **prehĺbenie spolupráce s akademickým prostredím**. Zintenzívnili sme spoluprácu s Inštitútom edukológie a sociálnej práce Prešovskej Univerzity v Prešove. V dôsledku tejto spolupráce vznikol spoločný výskumný projekt v oblasti rodovej rovnosti zameraný na výskum bariér občianskej participácie rómskych žien. Projekt sa úspešne uchádzal o podporu z *Nadácie otvorenej spoločnosti* a s jeho realizáciou začíname v januári 2010. Hlavným riešiteľským pracoviskom je EsFem. Odbornú garanciu výskumných aktivít zabezpečuje Inštitút v spolupráci s EsFemom.

Spolupráca s Inštitútom sa prejavuje aj v ďalších oblastiach – predovšetkým vo vzdelávacích aktivitách. Riešitelia a riešiteľky projektu zabezpečujú aj prednášky na

pôde Inštitútu venované problematike rodovej rovnosti a rodovej rovnosti vo výchove a vzdelávaní zvlášť..

Domnievame sa, že intenzívna spolupráca, výmena skúseností a sieťovanie odborníčov a odborníkov môže výraznou mierou prispieť k inštitucionálnemu posilneniu problematiky rodovej rovnosti na Slovensku.

UPRESNENIE HARMONOGRAMU PRÁC A CIEĽOV NA NASLEDUJÚCI ROK.

Celkovo zostáva harmonogram projektu bezo zmien. Vzhľadom na prebiehajúcu reformu školstva sme sa však rozhodli predĺžiť prácu na etape C do konca projektu. Aj keď čiastkové výsledky z tejto etapy boli zverejnené, domnievame sa, že by bolo vhodné pokračovať v jej riešení. Výsledky etapy budú súčasťou ďalších publikácií naplánovaných v projekte.

*Správu vypracovala:
Mgr. Monika Bosá, PhD.
štatutárka združenia
V Prešove, 29. 1. 2010*